

راه سعادت

(عوامل اخلاقی دستیابی به خیر دنیا و آخرت)

عبدالله صبا حلی

سرشناسه	:	جمالی، عبدالرضا، ۱۳۳۵ -
عنوان و نام پدیدآور	:	راه سعادت : عوامل اخلاقی دستیابی به خیر دنیا و آخرت / عبدالرضا جمالی.
مشخصات نشر	:	بیرجند : پیامبر رحمت، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهر	:	۳۲۰ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۹۷۴۷۰-۲-۳ : ۲۰۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	:	فهرست شده
یادداشت	:	کتابنامه به صورت زیرنویس.
عنوان دیگر	:	عوامل اخلاقی دستیابی به خیر دنیا و آخرت.
موضوع	:	اخلاق اسلامی
موضوع	:	Islamic ethics
موضوع	:	اخلاق اسلامی -- احادیث
موضوع	:	Islamic ethics -- Hadiths
موضوع	:	احادیث شیعه -- قرن ۱۴
موضوع	:	Hadiths (Shiites) -- Texts -- ۲۰th century
رده بندی کنگره	:	BP ۲۴۷ / ۸ / ج ۸، ۲ ۱۳۹۶
رده بندی دیویی	:	۲۹۷/۶۱
شماره کتابشناسی ملی	:	۴۷۴۲۱۰۷

راه سعادت

تألیف: عبدالرضا جمالی
صفحه آرا: علی نصیرمحمدی
ناظر چاپ: علی رضاوند

(عوامل اخلاقی دستیابی به
خیر دنیا و آخرت)

مرکز بخش: ۱- بیرجند سجادشهر،

شهیدماژانی ۱، پلاک ۴

همراه: ۰۹۱۲۲۵۲۶۵۷۶

و ۰۹۱۹۴۵۱۱۴۷۶

۲. ق.م. خیابان دورشهر،

نیش کوچه ۳، پلاک ۸۱

تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۳۰۷۳۵

همراه: ۰۹۱۲۲۵۳۲۸۸۷

ناشر: انتشارات پیامبر رحمت

چاپ: سلمان فارسی | نوبت چاپ: اول

تاریخ چاپ: تابستان ۱۳۹۶

شمارگان: ۵۰۰ | قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۴۷۰-۲-۳

فهرست مطالب

۱۷	مقدمه
	بخش اول: راه‌های شناخت و سرچشمه‌های خیر و نیکی
۲۰	فصل اول: راه‌های شناخت سیر
۲۰	۱- فطرت
۲۲	۲- وحی
۲۳	۳- عقل
۲۴	۴- پیشوایان دین
۲۴	الف: بیانات راهبردی
۲۵	ب: سیره عملی
۲۷	فصل دوم: سرچشمه‌های خیر و نیکی
۲۸	نخست: قرآن
۲۸	۱. سرچشمه خوبی‌ها
۳۰	۲. ملاک خیر یا شر از نگاه قرآن
۳۱	۳- جلوه آزمایش
۳۱	۴- خیرخواهی قرآن در قیامت
۳۴	۵. موانع کسب خیر از قرآن
۳۴	الف: مادیگرایی
۳۵	ب: گناه
۳۶	دوم: اهل بیت علیهم‌السلام
۳۶	۱- بنیان هر خیر و نیکی

- ۳۷ ----- ۲- خیر دنیا و آخرت
- ۳۸ ----- ۳- راز مهرورزی با اولیای خدا
- ۳۹ ----- سوم: توفیق
- ۳۹ ----- ۱- بنیان استوار
- ۴۰ ----- ۲- حقیقت توفیق
- ۴۱ ----- ۳- جایگاه توفیق الهی
- ۴۴ ----- ۴- جلوه‌های توفیق در زندگی
- ۴۵ ----- ۵- پیامدهای واگذاری
- ۴۶ ----- چهارم: شناخت دین حق
- ۴۶ ----- ۱- بنیان هر نیکی
- ۴۷ ----- ۲- حقیقت دانش و بصیرت
- ۴۹ ----- ۳- ارزش عالم دین شناس در قرآن
- ۵۱ ----- ۴- زلت عالم دین شناس در روایات
- ۵۲ ----- ۵- ویژگی‌های عالم دین شناس
- ۵۲ ----- الف: خدای برابر خدا
- ۵۳ ----- ب: اهل عمل
- ۵۴ ----- ج: پرستش
- ۵۴ ----- د: اخلاص
- ۵۵ ----- پنجم: ایمان
- ۵۶ ----- ۱- معنی ایمان
- ۵۶ ----- ۲- حقیقت ایمان
- ۵۷ ----- ۳- جایگاه ارزشمند ایمان
- ۵۹ ----- ۴- درجات ایمان
- ۶۰ ----- ۵- پیوند ایمان و عمل
- ۶۲ ----- ۶- آثار و نشانه‌های ایمان
- ۶۴ ----- ششم: عقل
- ۶۴ ----- ۱- مفهوم عقل
- ۶۴ ----- ۲- حقیقت خردمندی
- ۶۵ ----- ۳- فضایل والای عقل

- ۴- ملاک پاداش و کیفر ----- ۶۷
- ۵- عقل حجت خدا ----- ۶۹
- هفتم: هدایت ----- ۶۹
- ۱- تعریف هدایت ----- ۷۰
- ۲- حیات بخشی هدایت ----- ۷۱
- ۳- هدایت خواهی در سیره پیشوایان ----- ۷۲
- ۴- عوامل هدایت پذیری ----- ۷۳
- ۵- ارزشمندی هدایت به خوبی ها ----- ۷۵

بخش دوم: ره آورد نیکی در دنیا و آخرت

- ۷۸- مراحل اجر و پاداش -----
- فصل اول: ره آورد نیکی در دنیا ----- ۸۱
- ۱- نیکی به خویشان ----- ۸۲
- ۲- آموزش گناهان ----- ۸۳
- ۳- محبت خدا ----- ۸۴
- ۴- پیوند نیکو با مردم ----- ۸۵
- ۵- نورانیت قلب ----- ۸۶
- ۶- حمایت حق تعالی ----- ۸۶
- ۷- منزلت نزد پیامبر (ص) ----- ۸۷
- ۸- حکومت بر دل ها ----- ۸۷
- ۹- فرمانبری آزادگان ----- ۸۸
- ۱۰- افزونی یاران ----- ۸۹
- ۱۱- رفع بلا ----- ۹۰
- ۱۲- ستایش نیکو ----- ۹۱
- ۱۳- افزایش مال ----- ۹۲
- ۱۴- افزایش عمر ----- ۹۳
- ۱۵- سرفرازی و ریاست ----- ۹۳
- ۱۶- حسن عاقبت ----- ۹۴
- ۱۷- برگزیده خداوند ----- ۹۵
- ۱۸- چند نکته سودمند ----- ۹۵

فصل دوم: ره آورد نیکوکاری در آخرت ----- ۹۷

۱- پاداش نیکو ----- ۹۷

۲- افزونی پاداش ----- ۹۸

۳- ثبات قدم بر پل صراط ----- ۹۹

۴- محبوب و برگزیده خدا ----- ۹۹

۵- رستگاری ----- ۱۰۰

۶- برترین پاداش ----- ۱۰۱

۷- پاداش حج و جهاد ----- ۱۰۳

۸- اصلاح امور دنیا و آخرت ----- ۱۰۳

۹- امان در آخرت ----- ۱۰۴

۱- تفسیر آخرت ----- ۱۰۵

۱۰- آسانی حجاب ----- ۱۰۶

۱۲- مقام شفاعت ----- ۱۰۶

۱۳- ورود به بهشت ----- ۱۰۸

۱۴- اهل نیکوکاری ----- ۱۱۰

۱۵- محبوب خداوند ----- ۱۱۰

فصل سوم: پیامدهای ترک نیکوکاری ----- ۱۱۲

اول (خروج از ولایت الهی): ----- ۱۱۲

دوم (خروج از ولایت اهل بیت): ----- ۱۱۲

سوم (گرفتار لعنت ابدی): ----- ۱۱۳

چهارم (گرفتار گناه شدن): ----- ۱۱۳

پنجم (عذاب قبر): ----- ۱۱۳

ششم (در زنجیر بودن در قیامت): ----- ۱۱۴

هفتم (چهره سیاه در محشر): ----- ۱۱۴

هشتم (واگذاری به خود): ----- ۱۱۴

نهم (محرومیت از سکونت در بهشت): ----- ۱۱۴

دهم (محروم از طعام بهشتی): ----- ۱۱۵

یازدهم (محرومیت از شفاعت): ----- ۱۱۵

بخش سوم: عوامل اخلاقی دستیابی به خیر دنیا و آخرت

فصل اول: اخلاق فردی	۱۱۸
عامل یکم: پروا‌مداری	۱۱۸
۱- پروا بنیان هر خوبی	۱۱۸
۲- مدار کرامت انسان	۱۱۹
۳- برترین توشه آخرت	۱۲۰
۴- مرکب راهوار	۱۲۲
۵- فرزندگان و پروا‌پیشگی	۱۲۳
عامل دوم: رعدورزی	۱۲۵
۱- زهد کلید هر نیکی	۱۲۵
۲- ارزش رعده و الام	۱۲۶
۳- انگیزه‌های راهدار	۱۲۸
الف: ایثار	۱۲۸
ب: همدردی	۱۲۹
ج: آزادگی	۱۳۱
د: معنویت	۱۳۲
۴- جلوه زهد در زندگی فرزندگان	۱۳۴
عامل سوم: قناعت‌پیشگی	۱۳۷
۱- مفهوم قناعت	۱۳۸
۲- ارزش قناعت‌ورزی	۱۳۸
۳- حیات طیبه	۱۴۰
۴- سلطنت جاویدان دنیا و آخرت	۱۴۲
عامل چهارم: سخاوت و بخشندگی	۱۴۳
۱- ارزش بخشندگی	۱۴۴
۲- فقر و غنا، سبب آزمایش	۱۴۵
۳- جلوه بخشندگی در زندگی پیشوایان	۱۴۶
عامل پنجم: شکیبایی (صبر)	۱۴۸
۱- مفهوم صبر	۱۴۹
۲- ارزش شکیبایی در اسلام	۱۵۰

- ۳- ریشه صبر و شکیبایی ----- ۱۵۱
- ۴- ره آورد شکیبایی ----- ۱۵۲
- اول: نیل به مقامات عالی ----- ۱۵۳
- دوم: فتح و پیروزی ----- ۱۵۳
- سوم: بشارت هدایت ----- ۱۵۴
- چهارم: کسب پاداش شهادت ----- ۱۵۴
- پنجم: بهشت ----- ۱۵۴
- عامل ششم: میانه روی ----- ۱۵۵
- ۱- امت میانه ----- ۱۵۶
- ۲- سیره پیشوایان ----- ۱۵۷
- ۳- میانه روی در روابط اجتماعی ----- ۱۵۸
- ۴- تدبیر در امور اقتصادی ----- ۱۵۹
- ۵- به روی عبادت ----- ۱۶۰
- عامل هفتم: ترک خشم و غضب ----- ۱۶۱
- ۱- خشم کلید هلاکتی ----- ۱۶۲
- ۲- تأکید بر مهار خشم ----- ۱۶۳
- ۳- خشم پسندیده ----- ۱۶۵
- عامل هشتم: حُسن عاقبت ----- ۱۶۶
- ۱- مفهوم حُسن ختام ----- ۱۶۸
- ۲- اهمیت ویژه حُسن عاقبت ----- ۱۶۸
- ۳- زندگی سعادتمند ----- ۱۷۱
- ۴- اولیای الهی و درخواست حُسن عاقبت ----- ۱۷۳
- فصل دوم: اخلاق ایمانی ----- ۱۷۵
- عامل یکم: یاری خواستن از خداوند ----- ۱۷۵
- ۱- فضیلت دعا ----- ۱۷۶
- ۲- خیرخواهی اولیای خدا ----- ۱۷۷
- ۳- شرایط اجابت دعا ----- ۱۷۹
- الف: شناخت خدا ----- ۱۷۹
- ب: پاکی در آمد ----- ۱۸۰

- ج: خشوع ----- ۱۸۰
- ۴- موانع اجابت دعا ----- ۱۸۱
- ۱- گناه ----- ۱۸۱
- ۲- حق الناس ----- ۱۸۲
- ۳- ناسازگاری دعا با حکمت خداوند ----- ۱۸۲
- ۴- اکتفا به دعا ----- ۱۸۲
- ۵- نفرین مؤمنین ----- ۱۸۳
- ۶- دعا فقط در گرفتاری‌ها ----- ۱۸۳
- عامل دهم: خوش گمانی به خداوند ----- ۱۸۳
- ۱- بهوم خوش گمانی ----- ۱۸۴
- ۲- بیشه‌ها: خوش گمانی به خدا ----- ۱۸۵
- ۳- فضیلت خوش گمانی به حق تعالی ----- ۱۸۶
- ۴- امیدواری در راه رستگاری با شی اسلام ----- ۱۸۸
- ۵- ره آورد خوش گمانی و امید ----- ۱۹۰
- الف: مقام رفیع ----- ۱۹۰
- ب: ثبات قدم ----- ۱۹۰
- ج: برترین سرمایه معنوی ----- ۱۹۱
- د: ترس از خدا ----- ۱۹۲
- ه: آموزش گناهان ----- ۱۹۲
- و: بهشت برین ----- ۱۹۳
- عامل سوم: ترجیح آخرت بر دنیا ----- ۱۹۴
- ۱- آخرت گرایی در قرآن ----- ۱۹۴
- ۲- عظمت آخرت ----- ۱۹۶
- ۳- حقارت دنیا ----- ۱۹۷
- ۴- حقیرشماری دنیا در سیره پیامبر اکرم (ص) ----- ۱۹۹
- ۵- پیامدهای دنیاگرایی ----- ۲۰۰
- عامل چهارم: بیداری شب ----- ۲۰۲
- ۱- ارزش عبادت شبانه ----- ۲۰۳
- ۲- فضایل و برکات سحر خیزی ----- ۲۰۵

- ۳- بیداری و عبادت شبانه در سیره فرزندانگان ----- ۲۰۷
- ۴- موانع فیض شب ----- ۲۰۹
- الف: گناه روز ----- ۲۰۹
- ب: بیهوده‌گویی و پر خوری ----- ۲۱۰
- ۵- اشاره ----- ۲۱۰
- عامل پنجم: خلوص ----- ۲۱۱
- ۱- معیار ارزش‌گذاری اعمال ----- ۲۱۲
- ۲- برترین اندرز قرآن ----- ۲۱۴
- ۳- خلوص در دین‌داری ----- ۲۱۵
- ۴- خلوص و سیر و سلوک ----- ۲۱۶
- ۵- مل‌ش‌عم: سپاسگزاری از حق تعالی ----- ۲۱۷
- ۱- مفهوم شکرگزاری ----- ۲۱۸
- ۲- سپاس، عبادی بزرگ ----- ۲۱۸
- ۳- برترین اعمال شکر ----- ۲۱۹
- ۴- سیره معصومین ----- ۲۲۰
- ۵- سپاسگزار حقیقی ----- ۲۲۱
- ۶- آثار سپاسگزاری ----- ۲۲۳
- ۱- فروزی نعمت ----- ۲۲۳
- ۲- رفع زوال نعمت ----- ۲۲۳
- ۳- خشنودی خداوند ----- ۲۲۴
- ۴- رفع عقوبت ----- ۲۲۴
- ۵- وجوب بهشت ----- ۲۲۴
- عامل هفتم: یاد خدا ----- ۲۲۵
- ۱- فضیلت یاد خدا ----- ۲۲۶
- ۲- پیشوایان و یاد خدا ----- ۲۲۷
- ۳- آثار یاد خدا ----- ۲۲۹
- اول: حیات معنوی و روحانی ----- ۲۲۹
- دوم: اطمینان و آرامش ----- ۲۲۹
- سوم: بصیرت و بینایی ----- ۲۳۰

- چهارم: گواراترین زندگی ----- ۲۳۱
- پنجم: محبوبیت نزد خدا ----- ۲۳۱
- ششم: رهایی از گناه ----- ۲۳۲
- هفتم: بهشت ----- ۲۳۳
- عامل هشتم: قلب خاشع ----- ۲۳۳
- ۱- مفهوم خشوع ----- ۲۳۴
- ۲- رابطه خشوع با معرفت ----- ۲۳۴
- ۳- کاربرد واژه «خشوع» در قرآن ----- ۲۳۶
- ۴- خوف اولیای خدا ----- ۲۳۶
- ۵- راتب خوف از منظر علامه طباطبائی رحمته الله علیه ----- ۲۳۷
- ۶- راه دستیابی به خشوع ----- ۲۳۹
- عامل نهم: رد استغاثه تقدیر الهی ----- ۲۴۱
- ۱- مفهوم خشنودی ----- ۲۴۱
- ۲- برترین نعمت حق تعالی ----- ۲۴۲
- ۳- محبوب‌ترین بندگان خدا ----- ۲۴۳
- ۴- ثمرات خشنودی ----- ۲۴۴
- ۱- زندگی خوش و گوارا ----- ۲۴۴
- ۲- بی‌نیازترین انسان ----- ۲۴۵
- ۳- هم‌نشینی با پیامبران خدا در بهشت ----- ۲۴۵
- عامل دهم: زیارت اولیای خدای ----- ۲۴۶
- ۱- مفهوم زیارت ----- ۲۴۷
- ۲- ره آورد زیارت ----- ۲۴۸
- الف: خشنودی خدا ----- ۲۴۸
- ب: تکریم زائر از سوی حق تعالی ----- ۲۴۹
- ج: بهشت برین ----- ۲۵۰
- فصل سوم: اخلاق معاشرتی ----- ۲۵۳
- عامل یکم: مردم‌بازی ----- ۲۵۳
- ۱- ارزش نیکوکاری در اسلام ----- ۲۵۴
- الف: در آینه وحی ----- ۲۵۴

- ب: از دیدگاه روایات ----- ۲۵۶
- ۲- جلوه‌های مردم‌یاری در زندگی پیشوایان ----- ۲۵۸
- عامل دوم: نرم‌خویی ----- ۲۶۰
- ۱- اهمیت و ضرورت مدارا ----- ۲۶۱
- ۲- جلوه‌های نرم‌خویی در زندگی پیشوایان ----- ۲۶۳
- ۳- ره‌آورد نیکوی نرم‌خویی ----- ۲۶۴
- ۴- پیامدهای تندخویی و خشونت رفتاری ----- ۲۶۶
- عامل سوم: قطع طمع‌ورزی ----- ۲۶۸
- ۱- پرهیز از طمع نکوهیده ----- ۲۶۹
- ۲- طمع نیکو و ستوده ----- ۲۷۰
- ۳- آوردن بی‌نیازی از مردم ----- ۲۷۱
- یکم: عزت و سربلندی ----- ۲۷۲
- دوم: آبرویابی ----- ۲۷۲
- سوم: اجابت دعا ----- ۲۷۳
- چهارم: برکت و وانگی ----- ۲۷۴
- عامل چهارم: خوش‌خویی ----- ۲۷۵
- ۱- جلوه‌های خوش‌خویی پیغمبر اکرم (ص) ----- ۲۷۶
- ۲- حکایت‌های خوش‌خویی ----- ۲۷۷
- ۳- اهمیت پیروی از اخلاق پیامبر (ص) ----- ۲۸۰
- ۴- نجات از مرگ و حُسن عاقبت ----- ۲۸۰
- ۵- بهشت خوش‌خویی ----- ۲۸۱
- عامل پنجم: برادری در راه خدا ----- ۲۸۳
- ۱- اهمیت برادری در اسلام ----- ۲۸۳
- ۲- اخوت اسلامی سُنّت جاوید ----- ۲۸۵
- ۳- برادری با تمام صفات انسانی ----- ۲۸۵
- ۴- بایسته‌های تحکیم پیوند برادری ----- ۲۸۷
- الف - احترام و بزرگداشت ----- ۲۸۷
- ب: باخیر بودن از حال برادران دینی ----- ۲۸۸
- ج: تحکیم دوستی و برادری ----- ۲۸۸

- د: عفو و گذشت ----- ۲۸۹
- ه: اصلاح ذات بین ----- ۲۹۰
- عامل ششم: حياء ----- ۲۹۱
- ۱- مفهوم حياء ----- ۲۹۱
- ۲- فضیلت حياء ----- ۲۹۲
- ۳- همراهی حياء و ایمان ----- ۲۹۳
- ۴- برترین مرتبه حياء ----- ۲۹۴
- ۵- سرآمد مکارم اخلاق ----- ۲۹۶
- ۶- فرزندگان و شرم و حياء ----- ۲۹۶
- عامل هفتم: صداقت ----- ۲۹۷
- ۱- صداقت - ضایع حق تعالی ----- ۲۹۸
- ۲- اهدایت صداقت ----- ۲۹۹
- ۳- اوصاف بیکه راست گوینان ----- ۳۰۰
- ۴- جلوه های صداقت ----- ۳۰۱
- ۵- راستی و رهایی ----- ۳۰۲
- ۶- دروغ، کلید هر بدی ----- ۳۰۴
- عامل هشتم: مشورت ----- ۳۰۵
- ۱- سیره پیشوایان ----- ۳۰۶
- ۲- ویژگی های مشاور خوب ----- ۳۰۷
- ۳- آثار و فواید مشورت ----- ۳۰۸
- عامل نهم: شادمان سازی ----- ۳۱۰
- ۱- مفهوم شادی ----- ۳۱۰
- ۲- ادخال سرور در سیره سیدالشهدا (ع) ----- ۳۱۱
- ۳- ره آورد شادسازی ----- ۳۱۲
- ۴- سایه عرش خدا ----- ۳۱۴
- منابع و مآخذ ----- ۳۱۷

مقدمه

یکی از مهم‌ترین مسائل مورد توجه بشر خیر و شر بوده و هست، همه انسان‌ها با هر عقیده و اندیشه‌ای طالب خیر دنیا و آخرت را کسب نموده و از شر دو جهان در امان باشند. از طرفی اسلام چیزی نیست جز دعوت به خوبی‌ها و خیرات، و آماده‌سازی اسباب و زمینه‌های آن، و بریدن ریشه‌های شر و موانع تحقق آن، به منظور هموار نمودن راه رسیدن به کمال و سعادت انسانی در قرآن کریم و روایات به طور مکرر شاهد استعمال واژه خیر و شر در همه زمینه‌های اعتقادی، اخلاقی، عملی، سیاسی، فردی و اجتماعی هستیم. به طور مثال: «لَا تَجْعَلْ دِينَكَ فِي يَدِ أَحَدٍ» دویست بار واژه خیر و مشتقات آن آمده که نشان از اهمیت رفیع‌العاده آن در سرنوشت و سعادت انسان دارد.

از طرف دیگر در روایات اسلامی پاره‌ای از افکار و اعمال پسندیده در شئون مختلف زندگی، به عنوان خیر دنیا و آخرت ذکر گردیده، اما توجه به سه مطلب مهم ضروری می‌باشد: اول: آن که خیر دنیا و آخرت در ابعاد مختلف زندگی انسان بسیار است که در مجموع تعالیم و معارف اسلام آمده، آنچه در روایات و اخبار در باب خیر دنیا و آخرت بیان گردیده و در دسترس ماست بخشی از آن‌هاست.

دوم: اینکه دنیا مزرعه آخرت است، بذر خیرگی که انسان با ایمان در دنیا می‌افشاند، محصول آن خیر و رحمتی است که در آخرت از سوی خدای متعال به او عطا می‌گردد. سوم: آنکه امور خیر دنیا و آخرت از نظر ارزش معنوی یکسان نیستند، بلکه اثر بعضی در دنیا و آخرت، بیشتر از بعضی دیگر است. چهارم: هر کس به اندازه استعداد و ظرفیت علمی و عملی خود از خیر دنیا و آخرت بهره‌مند می‌گردد.^۱

لازم به بیان است که در متون اسلامی، خصوصاً اخلاقی همه اسباب و عواملی که با آن‌ها بتوان به خیر دنیا و آخرت نائل شد، در مجموعه‌ای یا قلمی روان‌رسان که قابل بهره‌برداری برای همگان باشد، گردآوری نشده است لذا با عنایت و فطنی که در اندیشه‌های عالیه و تعالی مصمم شدم به آیات و روایات از این زاویه توجه نموده و شرحی مفید بر آن بنگارم تا زمینه استفاده همگان از کوثر معارف قرآن و اهل بیت (ع) هر چه اندک فراهم گردد. اینک این کتاب پیش روی شماست.

در پایان، مراتب سپاسگزارم حوا را از همه اساتید ارجمند، به ویژه حجة الاسلام موفق که این حقیر را با راهنمایی‌های خود یاری نموده‌اند، اعلام کرده، از همه کوشندگان که این پژوهش را در کتاب مجموعه ارزشمند میراث فرهنگ متعالی و معارف دریافوش اسلام و پیشوایان این دین و دانشوران گرامی پذیرفته و به طبع و نشر آن همت می‌گمارند، قدردانی می‌نمایم. امید است این تلاش اندک در پیشگاه خداوند تبارک و تعالی مقبول و مورد رضایت نگن هستی یعنی وجود مبارک امام عصر (ع) قرار گیرد. ان شاء الله.

توفیق از خداست

عبدالرضا جمالی - قم